

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 7P/48/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8824200883
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Melníková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2024:8824200883.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou JUDr. Martinou Melníkovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého, mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, okr. D. E. F., t.č. Centrum pre deti a rodiny Vranov nad Topľou, G. XX, D. E. F., zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vo Vranove nad Topľou, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, so sídlom Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou dieťa rodičov: matky F. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, okr. D. E. F. a otca A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, okr. D. E. F. za účasti starých rodičov: I. B., nar. XX.XX.XXXX a J. B. nar. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom C. XXX, okr. D. E. F. o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd u maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX z r u š u j e náhradnú osobnú starostlivosť, ktorú vykonávali starí rodičia: I. B., nar. XX.XX.XXXX a J. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorá im bola určená rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 8P/9/2014 zo dňa 27.02.2014.

II. Súd n a r i a d ť u j e u maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Vranov nad Topľou, G. XX, D. E. F..

III. Obaja rodičia, otec a matka dieťaťa, sú p o v i n n í platiť výživné na maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca na účet Centra pre deti a rodiny Vranov nad Topľou, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou podal na tunajší súd podnet na nariadenie ústavnej starostlivosti, ktorým by súd zveril mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, okr. D. E. F. do ústavnej starostlivosti.

2. Podnet odôvodnil tým, že maloleté dieťa pochádza z družného vzťahu F. H., nar. XX.XX.XXXX a A. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorí bývajú v tej istej komunite ako maloleté dieťa, avšak odmietajú mu poskytovať osobnú starostlivosť vzhľadom na problémové správanie maloletého dieťaťa. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8P/111/2013 zo dňa 09.05.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť 08.06.2013 a vykonateľnosť 26.06.2013 bola maloletému A. B., nar. XX.XX.XXXX nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa vykonávala v Centre pre deti a rodiny Vranov nad Topľou. Nakoľko starí rodičia I. B., nar. XX.XX.XXXX a J. B. nar. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom C. XXX, prejavovali o maloleté dieťa počas jeho umiestnenia záujem a mali záujem, aby bolo maloleté dieťa zverené do ich osobnej starostlivosti. Okresný súd Vranov nad Topľou č.k. 8P/9/2014 rozsudkom zo dňa 27.02.2014, ktorý

nadobudol právoplatnosť 18.03.2014 a vykonateľnosť 21.03.2014, zrušil u maloletého A. ústavnú starostlivosť a zveril ho do náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom. Starí rodičia v roku 2023 odmietali maloletému dieťaťu naďalej poskytovať osobnú starostlivosť, nakoľko uvádzali, že maloleté dieťa je ťažko zvládnuteľné. Počas dňa sa túlal po obci bez ich dohľadu, navštevoval cudzie pozemky a ubližoval ostatným deťom. Vzhľadom na svoj vek a zdravotný stav nedokázali tieto problémy riešiť. Taktiež biologickí rodičia odmietali poskytovať maloletému dieťaťu osobnú starostlivosť vzhľadom na jeho problémové správanie. Uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 7P/8/2024 zo dňa 25.01.2024, neodkladným opatrením, ktoré nadobudlo právoplatnosť 17.2.2024 a vykonateľnosť 25.01.2024, bol maloletý A. B. zverený do dočasnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny Vranov nad Topľou. Maloletý bol po prijatí do Centra pre deti a rodiny Vranov nad Topľou, kde bol umiestnený v špecializovanej samostatne usporiadanej skupine s opatrovateľskou starostlivosťou. Po prijatí do centra bolo dieťa od začiatku aktívne, nevyskytli sa u neho žiadne úzkostné prejavy. V škole ako aj na výchovnej skupine v Centre pre deti a rodiny prebiehala adaptácia náročne. Veľmi pomaly si zvykal na nové prostredie a vychovávateľky. Spočiatku odmietal spať sám, vymočil sa vedľa záchodovej misy alebo do izby. Bral si akékoľvek veci, ktoré sa mu páčili a tie potom zničil, rozhrýzol. Zdravotne ťažko postihnuté a imobilné deti ťahal z postele na zem, niektoré bezdôvodne udrel. V súčasnosti pozná denný režim skupiny, svoju izbu, upevnil si hygienické návyky. Komunikuje neverbálne, nerozpráva, len vydáva neartikulované zvuky, jednoslabičné slová, echolálie. Je emočne labilný, sporadicky agresívny s prejavmi sebapoškodzovania. Pri prezeraní kníh so zvieratami pohybom ruky naznačuje podrezanie hrdla. Vyžaduje si individuálny prístup, nesmie zostávať bez dohľadu dospelého. Inak je nebezpečný pre ostatné deti, aj sám pre seba. V prítomnosti viacerých dospelých dokáže byť chvíľu pokojný a usmerniteľný. S deťmi v skupine sa nedokáže hrať, vyberá im hračky a predmety z rúk, manipuluje s deťmi. Vyhľadáva situácie, kedy v nestráženej chvíli bezdôvodne udrie iné deti, ťahá ich za ruky, má snahu ublížiť im. Svojim hlučným a nepokojným správaním narúša pokoj na skupine, kde sa nachádzajú aj deti s autistickým spektrom diagnóz. Maloleté dieťa navštevuje Špeciálnu základnú školu internátnu vo Vranove nad Topľou. Je žiakom 3.ročníka a je vzdelávaný podľa individuálneho vzdelávacieho programu, variant C. Na vyučovanie je odprevádzaný denne na štyri vyučovacie hodiny. Na vyučovaní je neprímerane aktívny, neudrží pozornosť, nedokáže sa sústrediť na jednu činnosť, všetko ho vyruší. Má prideleného asistenta učiteľa. Aj napriek tomu je podľa vyjadrenia vyučujúcich práca s ním náročná. Ak nedostane niečo, po čom túži, začne kričať, hádzať sa o zem, ubližuje spolužiakom aj pedagógom. Ubližuje zvieratám na canisterapii a nedá sa u neho aplikovať bazálna stimulácia. Od prijatia do Centra pre deti a rodiny bol vyšetrený v pedopsychiatrickej ambulancii v I., ktorú predtým navštevoval so starým otcom. Má tento diagnostický záver: psychická porucha zapríčinená poškodením a dysfunkciou mozgu a somatickou poruchou, bližšie neurčená; stredne ťažká duševná zaostalosť s významnou poruchou správania a potrebou pozorovania alebo liečby. Je medikamentózne liečený Chlórprothixenom. Absolvoval kontrolu u pediatra I. C., zdravotný stav bol dobrý, bol zaočkovaný vakcínou proti hepatitíde. Taktiež absolvoval vyšetrenie na ORL, kde mu bol odporúčaný operačný zákrok endoskopická adenotómia a myringotómia v celkovej anestézii. Zákrok je naplánovaný na 22.7.2024. Jeho zdravotný stav je nateraz stabilizovaný. V spolupráci s Centrom pre deti a rodiny Vranov nad Topľou bolo zistené, že zo strany starého otca bola evidovaná jedna osobná návšteva a trikrát sa informoval telefonicky. Počas doby plynutia neodkladného opatrenia matka dieťa navštívila trikrát. Kontakt so starými rodičmi mu počas osobnej návštevy sprostredkovala matka prostredníctvom sociálnych sietí v mobile. Z komunikácie bolo vidieť silnú emočnú väzbu na starých rodičov.

3. Na základe tohto podnetu uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 7P/48/2024 – 18 zo dňa 16.05.2024 súd začal bez návrhu konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti v zmysle § 54 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

4. Rodičia maloletého dieťaťa sa k návrhu nevyjadrili.

5. Starí rodičia s návrhom súhlasili.

6. Kolízny opatrovník doporučil podanému návrhu vyhovieť a nariadiť ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Vranov nad Topľou

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, kolízneho opatrovníka, oboznámením sa so spisom tunajšieho súdu sp.zn. 7P/8/2024 a sp.zn. 8P/9/2014, správou a potvrdením Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou zo dňa 28.05.2024, správou Centra pre deti a rodiny vo

Vranove nad Topľou zo dňa 05.06.2024, správou kolízneho opatrovníka zo dňa 06.06.2024 a zistil tento skutkový stav:

8. Starí rodičia mal. dieťaťa na pojednávaní zhodne uviedli, že sa už nedokážu starať o maloletého A. z dôvodu vyššieho veku a majú zdravotné obmedzenia.. Vnuk ich nepočúval, nezvládajú jeho výchovu. Aj keď niektoré veci mu vysvetlili, on vzápätí na to zabudol. Vnuk nevie rozprávať, vedel iba pomenovať mená osôb.

9. Matka ani otec dieťaťa napriek tomu, že si predvolanku na pojednávanie prevzali, sa na pojednávanie nedostavili, svoju neprítomnosť neospravedlnili, pojednávanie odročiť nežiadali.

10. Vzhľadom na to, že maloletý nerozpráva, nebolo možné ho vypočuť a zistiť jeho názor.

11. Kolízny opatrovník doporučil nariadiť ústavnú starostlivosť u maloletého.

12. Podľa správy kolízneho opatrovníka zo dňa 06.06.2024 tohto času mal. A. sa nachádza v Centre detí a rodiny Vranov nad Topľou. Po dohode s centrom bola dňa 04.05. v rodine starých rodičov vykonaná návšteva sociálnych pracovníkov, vychovávateľky a maloletého A.. A. po príchode do známeho prostredia sa veľmi tešil, spočiatku bol nezvládnuteľný, nakoľko sa chcel s každým privítať a utekal od sociálnych pracovníkov k známym a kamarátom. Pri stretnutí bolo vidieť silnú citovú väzbu hlavne na starého otca a starú matku. S biologickou matkou sa išiel privítať, ale v poslednej chvíli si to rozmyslel a vyhol sa objatiu. Všimli si hlavne interakciu medzi maloletým Reném a ujom K. B., ktorý maloletého dňa 24.05. navštívil v centre. Dieťa navštívil prvýkrát a prejavil záujem maloletému zabezpečovať osobnú starostlivosť. René si ho po príchode nevnímal a zo strany K. B. počas stretnutia kolízny opatrovník nepostrehol skutočný záujem o blízky kontakt a zabezpečenie riadnej starostlivosti. K maloletému A. sa ani raz neprihovoril. Pri odchode nemal úmysel sa s ním ani rozlúčiť. Počas návštevy sociálny pracovník postrehol ako K. B. ukazuje A. a starému otcovi posunkovou rečou kývaním ruky pri hlave, že mu "šibe". K. B. so svojou priateľkou J. H. žije v domácnosti starých rodičov maloletého A., a to I. B. a J. B.. Je nezamestnaný, evidovaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Dňa 10.06.2024 odchádza za prácou do Žiliny. Príbytok pozostáva z dvoch izieb, predsiene, sanitárneho zariadenia, domácnosť je napojená na vodu, elektrinu, kúria tuhým palivom, vybavená elektronickým spotrebičmi, zariadená potrebným nábytkom a účelovo, hygiena na dostatočnej úrovni. Podľa informácií sociálnych pracovníčiek obce Banské sa počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti Zdenko so svojou partnerkou osamostatnili, pribudovali si ďalšiu izbu k domácnosti starých rodičov, ale prítomnosť maloletého A. im vadila. Náhradná osobná starostlivosť bola zrušená, nakoľko starí rodičia uvádzali pri výchove maloletého dieťaťa problémy, ktoré už nezvládali riešiť vzhľadom na svoj vek a zdravotné problémy. Maloletý bol čoraz ťažšie výchovne zvládnuteľný, nakoľko rastie, je silnejší a nemajú toľko síl ako kedysi. Maloletý začal kradnúť, samovoľne sa prechádzal po obci a cudzích pozemkoch, niekoľkokrát denne sám prišiel na Obecný úrad, do potravín, ubližoval ostatným deťom. Dlhodobo na jeho správanie boli sťažnosti zo strany obyvateľov obce ako aj miestnej rómskej komunity. Starí rodičia boli na správanie dieťaťa upozorňovaní, avšak si s ním nevedeli dať rady, nedokázali zabrániť tomu, aby vyšiel von z domácností. A. sa budil v skorých ranných hodinách chodil po príbytku, preto nespali ani starí rodičia. Stalo sa, že sa zobudil a chodil s nožom po izbách alebo sa starej matke vyhrážal nožom, aby mu dala peniaze na sladkosti. U maloletého sa stupňovala nervozita, bol viac nekontrolovateľný, starí rodičia mali strach, aby mi ublížil alebo niekomu v okolí. Starostlivosť o maloletého bola pre nich náročná. Vzhľadom na uvedené kolízny opatrovník neodporúča, aby bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti K. B., ktorý žije v domácnosti starých rodičov, ktorí trvali na tom, aby maloletý A. bol umiestnený do centra pre deti a rodiny z dôvodu jeho nezvládnuteľného správania. Zo strany K. B. nie je zjavne skutočný záujem o maloleté dieťa. Biologickí rodičia dieťaťa, A. B. a F. H. bývajú v tej istej komunite spoločne s deťmi. A. B. je nezamestnaný, taktiež ostatné deti sú nezamestnané s tým, že F. B. navštevuje základnú školu Banské ako aj L. B.. Rodičia poberajú dávku v hmotnej núdzi vo výške 408,- eur, prídavky na deti vo výške 180,- eur. Rodina obýva murovanú chatrč, ktorá pozostáva z jednej malej izby. V izbe sa nachádzajú 3 postele, piecka na kúrenie, chladnička, podmienky na bývanie sú vzhľadom k počtu ľudí veľmi stiesnené. Rodina žije v skromných podmienkach. Matka opisuje správanie maloletého A. ako problémové, ťažko zvládnuteľné a nevyspytateľné. Rezal si do ruky, ublížil si sekerou, túlal sa po obci, nikoho nepočúval, nebolo možné mu nijako dohovoriť. Rodičia o maloletého A. neprejavujú záujem a odmietajú mu poskytovať osobnú starostlivosť vzhľadom na jeho problémové správanie. Rodičia starostlivosť o maloleté dieťa nezvládnu vzhľadom na jeho

správanie a zdravotný stav a súhlasia s ústavou starostlivosťou. Nakoľko maloleté dieťa trpí duševnými poruchami, komunikuje neverbálne, nerozpráva, len vydáva neartikulované zvuky, jednoslabičné slová, nebol zistený názor dieťaťa. Výchova maloletého dieťaťa s intelektovou nedostatočnou si vyžaduje trpezlivosť a veľa času. Výchovná zanedbanosť spôsobila hlavne to, že sa dieťa túlalo samé po obci, starí rodičia častokrát nevedeli, kde sa nachádza. Starí rodičia boli pri výchove maloletého benevolentnejší, nezvládli starostlivosť, maloleté dieťa prežívalo život na osade. Aj napriek tomu malo zabezpečené v domácnosti starých rodičov vhodné podmienky na bývanie, zabezpečenú stravu, dieťa netrpela núdzou, nad výchovou dieťaťa chýbam priamy dohľad. V centre pre deti a rodiny má zabezpečenú pravidelnú zdravotnú starostlivosť, získal zmysel pre pravidelný režim a čas využíva na zlepšovanie zručností v individuálnych činnostiach. Vzhľadom na uvedené a vzhľadom na najlepší záujem dieťaťa pri zohľadnení jeho zdravotného stavu, ktorý si vyžaduje absolvovanie pravidelných kontrolných vyšetrení v odborných ambulanciách, dodržiavanie medikamentózneho liečby na základe inštrukcií lekára, absolvovanie naplánovaného operačného zákroku, v súčasnosti nie je možný návrat maloletého A. do prirodzeného rodinného prostredia.

13. Podľa správy Centra pre deti a rodiny vo Vranove nad Topľou zo dňa 05.06.2024 bol maloletý A. prijatý do zariadenia 01.02.2024 na základe neodkladného opatrenia, bol prijatý na špecializovanú samostatnú skupinu pre deti s spotrebou opatrovateľskej starostlivosti. Maloletého do zaradenia priviedol starý otec, ktorý ho mal vtedy v náhradnej osobnej starostlivosti. Dieťa bolo zo začiatku aktívne, nevyskytovali sa u neho žiadne úzkostné prejavy. Všetko čo chcel povedať vyjadril gestami, neverbálne. Po príchode na skupinu bola uňho vykonaná hygiena, pokožka bola čistá, v záhlaví mal staršie jazvy, dieťa bolo ošatené, nakŕmené. A. nie je plienkovaný, potravu prijíma sám, pije z pohára. Absolvoval vyšetrenie u pediatričky. Bolo zistené, že je zahlienený a má kašeľ, bola mu nasadená liečba. Dňa 07.02.2024 bol vyšetrený na pedopsychiatrickej ambulancii v I., ktorú predtým navštevoval nepravidelne so starým otcom, so záverom psychická porucha zapríčinená poškodením a dysfunkciou mozgu a somatickou chorobou bližšie neurčená, stredne ťažká duševná zaostalosť s významnou poruchou správania a s potrebou pozorovania, alebo liečby. Bola mu nasadená liečba, ktorú užíva doposiaľ. Absolvoval kontrolu na pediatrickej ambulancii dňa 08.02.2024, bol zaočkovaný vakcínou proti hepatitíde typu B. 25.03.2024 absolvoval vyšetrenie na ORL ambulancii, bol mu odporúčaný operačný zákrok, ktorý je plánovaný na 22.07.2024. Jeho terajší zdravotný stav je stabilizovaný, váha 33 kilogramov, výška 136 centimetrov. Od 12.02.2024 navštevuje Špeciálnu internátnu školu vo Vranove nad Topľou, kde chodieval aj pred umiestnením do Centra. Navštevuje 3.B triedu a je vzdelávaný podľa individuálneho vzdelávacieho programu variant C. Na vyučovanie odprevádzaný denne na 4 vyučovacie hodiny. Na vyučovaní je neprimerane aktívny, neudrží pozornosť, nedokáže sa sústrediť na jednu činnosť, všetko ho vyruší, má prideleného asistenta. Aj napriek tomu je podľa vyjadrenia vyučujúcich práca s ním veľmi náročná. Potrebuje individuálny prístup a neustále ponúkajúce nových činností. Ak nedostane niečo po čom túži, začne kričať, hádzať sa na zem, ubližuje spolužiakov aj pedagógom. Ubližuje zvieratám na kanisterapii a nedá sa u neho aplikovať bazálna stimulácia. Je náročné odpútať jeho pozornosť iným smerom, alebo ho upokojiť. Na výchovnej skupine v centre prebieha jeho adaptácia podobne náročne. René si veľmi pomaly zvykal na nové prostredie a vychovávateľky. Spočiatku odmietal sám spať, bral si akékoľvek veci, ktoré sa mu páčili a tie potom zničil, rozhrýzol. Ostatné deti na skupine pokladal za zdravé a nerozumel tomu, prečo nechodia, nerozprávajú. Zdravotne ťažko postihnuté a imobilné deti sa snažil ťahať z postele na zem, niektoré bezdôvodne udral a podobne. V súčasnosti A. už pozná denný režim skupiny, pozná a napodobňuje vychovávateľky. Komunikuje prevažne neverbálne, nerozpráva, vydáva neartikulované zvuky, jednoslabičné slová, echolálie. Dobré rozumie rómskemu jazyku, očný kontakt nadväzuje a drží. Emočne labilný, sporadicky agresívny, s prejavmi automutilácií. Spánok je pokojný, ale krátky. Vstáva skoro ráno a svojím nepokojom a krikom ruší ostatné deti. Osobnosť je nezrelá, simplexná, encefalopatická. Vyžaduje si individuálny prístup, nesmie zostať bez dohľadu dospelého. Inak je nebezpečný pre ostatné deti a sám pre seba. V prítomnosti viacerých dospelých dokáže byť chvíľu pokojný a usmerniteľný. Samostatne zvláda obliekanie, vyzliekanie. Často zvláda osobnú hygienu, dokáže si upratať izbu, pomáha s domácimi prácami. Samostatne stoluje, vie ukázať čo si praje. V rámci individuálnej činnosti rád pracuje s plastelínou, dokáže formovať gule, valčeky, listuje v detskej knižke, rád sleduje TV, počúva pesničky, pospevuje si a tancuje. Reaguje na svoje meno a jednoduché pokyny. Pozná mená ostatných detí na skupine. Nedokáže sa hrať s deťmi, vyberá ich hračky a predmety z rúk, nerozumie skupinovému hram. Vyhľadáva situácie, kedy v nestráženej chvíli bezdôvodne udrie iné deti, ťahá ich za ruky. Nedokáže zväžiť následky svojho konania. Svojím hlučným a nepokojným správaním narúša pokoj na skupine, kde sa nachádzajú aj deti s autistickým spektrom diagnóz. Ak má dobrú náladu, vyhľadáva blízkosť dospelého, rád sa objíma a túli. Rýchlo

gestikuláciou rúk vyjadruje všetko, čo chce komunikovať. Pozoruje dospelých, rýchlo sa orientuje v niektorých situáciách. Kontakt s rodinou prebiehal takto: 02.02. sa na neho informoval starý otec telefonicky. Uviedol, že osobne nepríde, lebo je mu ľúto, 07.02. bola osobná návšteva matky, dňa 07.03. a 08.03. sa opäť informoval telefonicky starý otec, 12.03. osobne navštívil starý otec Reného, dňa 20.03. a 30.04. ho navštívila matka. Matka sa informuje na jeho zdravotný stav a správanie sa, sprostredkovala informácie o tom, ako sa A. správal v domácom prostredí, vyjadrila sa, že by sa nevedela o neho postarať vzhľadom na jeho zdravotný stav. Pri osobných návštevách matky A. vyjadroval smútok za starým otcom a starou matkou. Kontakt so starými rodičmi mu počas osobnej návštevy sprostredkovala matka prostredníctvom sociálne siete v mobile. Matka mu doniesla sladkosti, ovocie, džús. A. bol počas návštev aktívne a pozitívne naladený. Po návštevách bol spokojný, nezaznamenali sme výkyvy v správaní. Biologický otec sa o A. nezaujímal, ani raz žiadnym spôsobom. 24.05. navštívili A. v Centre starí rodičia aj syn K. B. s družkou J. H.. Doniesli mu darčeky k narodeniny. Stará matka sa s A. aktívne rozprávala rómsky, on jej aktívne odpovedal. René sedel medzi starými rodičmi a tešil sa z ich návštevy a blízkosti. Prejavil veľa emócií, radosti aj smútku. Z komunikácie medzi nimi bolo vidieť silnú emočnú väzbu na starých rodičov. Počas návštevy sa starý otec vyjadril, že mu je za A. smutno a jeho syn K. by si chcel zobrať A. do osobnej starostlivosti. Preto bola dohodnutá návšteva v domácom prostredí v Banskom za účasti A. a Úradu práce sociálnych vecí a rodiny. Návšteva sa konala dňa 04.06. René sa návšteve veľmi tešil, spoznával známych ľudí, so všetkými sa vrúčne zdravil. Počas návštevy sa zdržiaval predovšetkým v blízkosti svojho starého otca, jeho pokyny rešpektoval. Syn starého otca, ktorý by si A. zobral do náhradnej osobnej starostlivosti, počas stretnutia o dieťa nejavil záujem, stál bokom, A. len pozoroval. A. o neho taktiež nejavil záujem. Tohto času ho nepovažuje za svoju blízku vzťahovú osobu. Jeho družka, J. H. je komunikatívna, zaujímal sa o informácie, obaja tvoria pár len niekoľko mesiacov, bývajú u starého otca. Starým rodičom aj synovi K. bol vysvetlený postup, ktorý nasleduje pri zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Bola im objasnená potreba pravidelnej zdravotnej starostlivosti u maloletého, podávanie liekov, kontrola na ambulanciách, dochádzka do školy a potreba neustáleho výchovného dohľadu nad maloletým vzhľadom na jeho k diagnózam. Tohto času sa nejaví, že by syn K. B., syn starého otca dokázal adekvátne zabezpečiť vyššie uvedenú starostlivosť maloletému. Vzhľadom k tomu je tohto času v najlepšom záujme maloletého ponechať v ústavnej starostlivosti.

14. Podľa spisu tunajšieho súdu sp.zn. 7P/8/2024 bol neodkladným opatrením zo dňa 25. januára 2024 dočasne zverený mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti Centra pre deti a rodiny najdlhšie na dobu šiestich mesiacov. Neodkladné opatrenie nadobudlo právoplatnosť dňa 17.02.2024. Následne po vydaní tohto neodkladného opatrenia bol podaný podnet na nariadenie ústavnej starostlivosti z dôvodu, že návrat maloletého A. B. do prirodzeného rodinného prostredia je nemožný, nakoľko nikto z príbuzných neprejavil záujem zabezpečiť dieťaťu osobnú starostlivosť v prirodzenom rodinnom prostredí.

15. Z obsahu spisu tunajšieho súdu sp.zn. 8P/9/2014 vyplýva, že rozsudkom sp.zn. 8P/111/2013 zo dňa 09.05.2013 bol mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, I. B., nar. XX.XX.XXXX a J. B., nar. XX.XX.XXXX.

16. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou zo dňa 28.05.2024 matka maloletého dieťaťa je evidovaná v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 21.08.2020. poberá dávku v hmotnej núdzi spolu s členmi rodiny a to A. B., nar. XX.XX.XXXX, A. B., nar. XX.XX.XXXX, G. B., nar. XX.XX.XXXX, M. B., nar. XX.XX.XXXX, F. B., nar. XX.XX.XXXX a L. B., nar. XX.XX.XXXX vo výške mesačne 408,- eur. Otec dieťaťa, A. B. nie je evidovaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie, naposledy bol evidovaný v roku 2022. Z úradu poberá prídavok na dieťa vo výške 180 eur prostredníctvom osobitného príjemcu - obec Banské z dôvodu zneužívania prídavkov na deti na určený účel a záškoláctva. Je spoločne posudzovanou osobou pri poskytovaní dávky v hmotnej núdzi, ktorá je vyplácaná osobe F. H., nar. XX.XX.XXXX.

17. Podľa § 47 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“)náhradná osobná starostlivosť zaniká

- a) dosiahnutím plnoletosti dieťaťa,
- b) smrťou maloletého dieťaťa,
- c) smrťou osoby, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,
- d) právoplatným rozhodnutím súdu o zániku dôvodu, pre ktorý bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,
- e) právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti,

f) rozvodom manželov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 46.

18. Ak zanikne náhradná osobná starostlivosť z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. c) alebo e) a rodičia naďalej nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, súd rozhodne o ďalšej náhradnej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa (§ 47 ods. 5 zákona o rodine).

19. Podľa § 54 ods. 1 zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

20. Podľa § 54 ods. 2 zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

21. V zmysle § 54 ods. 5 zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

22. Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

23. V zmysle § 62 ods. 2 zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

24. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona (§ 62 ods. 3 zákona o rodine).

25. Podľa § 81 ods. 1 zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

26. V zmysle § 81 ods. 2 zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

27. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že v danom prípade je v záujme maloletého, aby uňho bola nariadená ústavná starostlivosť s umiestnením maloletého v Centre pre deti a rodiny Vranov nad Topľou, Daxnerova 90, Vranov nad Topľou. O mal. A. sa starali starí rodičia, ktorí uviedli, že pre svoj vek a zdravotný stav už sa nezvládajú starať o dieťa a zabezpečiť mu výchovu pre jeho nezvládnuteľné správanie. Aj z týchto dôvodov bol už maloletý neodkladným opatrením maloletý umiestnený do Centra pre deti a rodiny Vranov nad Topľou. Vzhľadom na časovú obmedzenosť neodkladného opatrenia súd musel ďalej skúmať ďalšiu starostlivosť o maloletého. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že náhradná osobná starostlivosť ďalej nie je možná a to vzhľadom na vyšší vek starých rodičov, a ich zdravotný stav a pre správanie sa maloletého. Mal. A. starých rodičov nepočúva,

tí ho nevedia zvládať, nerešpektuje ich, správa sa v rozpore so slušným správaním, údajne kradol, nepočúval. Správanie maloletého je zapríčinené jeho diagnózami, kedy potrebuje osobitný prístup a pravidelné užívanie liekov. Starí rodičia to nevedia zabezpečiť. Aj rodičia uviedli, že výchovu maloletého vzhľadom na jeho správanie a stav nezvládnu. O jeho starostlivosť prejavil záujem K. B., avšak tak ako to pozoroval kolízny opatrovník a Centrum pre deti a mládež, je vylúčené, aby takáto osoba prichádzala do úvahy, pretože doposiaľ neprejavil skutočný záujem a neprejavil skutočné úkony, ktoré by boli v záujme maloletého, ktoré by mu nejako mohli pomôcť a jeho záujem je podľa ich názoru finančne motivovaný.

28. Centrum pre deti a mládež podalo správu, že maloletý má zdravotné komplikácie, ktoré spôsobujú to, že je ťažko zvládnuteľný, nerozpráva, istým veciam nerozumie, aj keď sa mu poskytuje vysvetlenie, nejaká pomoc, nie vždy to vie aplikovať, použiť. Keďže neprichádza do úvahy z rodinných príslušníkov osoba, ktorá by sa vedela o maloletého starať, súd zrušil náhradnú osobnú starostlivosť, ktorú vykonávali starí rodičia a pristúpil k nariadeniu ústavnej starostlivosti, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Vranov nad Topľou, G. XX, D. E. F., kde sa mal. A. doteraz nachádza.

29. So zverením dieťaťa do ústavnej starostlivosti je spojené podľa zákona povinnosť rodičov prispievať na jeho výživu, a to v zariadení, kde sa mal. A. nachádza. Keďže však bolo zistené, že sú nezamestnaní, poberajú iba dávku v hmotnej núdzi, spoločne ešte sa musia podieľať na starostlivosti o ďalšie mal. deti, súd ich preto zaviazal platením výživného iba v zákonom stanovenej minimálnej výške, ktorá dňu vyhlásenia rozsudku je vo výške 36,80 eur.

30. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní peňažnú povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa ustanovení § 38 a nasl. zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku. Ak povinný dobrovoľne nesplní povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na výkon rozhodnutia podľa ustanovení § 370 a nasl. CMP.